

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 247/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Intrum Slovakia s. r. o.**, IČO 35831154, Mýtna 48, Bratislava, zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 8 Csp 142/2019-117 z 9. novembra 2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 8 Csp 142/2019-101 z 23. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež primerané finančné zadosťučinenie vo výške 275,03 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých uznesení a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľka sa ako žalobkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) domáhala voči žalovanej [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) zaplata 1902,57 eur s príslušenstvom. V konaní vystupoval aj osobitný subjekt, a to [REDAKOVANÉ] (ďalej len „osobitný subjekt“). V dôsledku späťvzatia žaloby sťažovateľkou okresný súd uznesením č. k. 8 Csp 142/2019-90 z 10. marca 2020 konanie zastavil, žalovanej náhradu trov konania nepriznal, osobitnému subjektu priznal nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľke v rozsahu 100 % a upravil prevádzkovateľa systému,

aby po právoplatnosti tohto uznesenia vrátil žalobcovi 107,30 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku za podanú žalobu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. mája 2020.

4. Okresný súd uznesením č. k. 8 Csp 142/2019-101 z 23. júna 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom postupom podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozhodol o výške trov konania osobitného subjektu tak, že sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť osobitnému subjektu trovy konania 183,08 eur.

5. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením č. k. 8 Csp 142/2019-117 z 9. novembra 2020 vydaným sudcom tak, že sťažnosť sťažovateľky zamietol, žalovanej právo na náhradu trov konania o sťažnosti nepriznal a sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť osobitnému subjektu trovy konania o sťažnosti vo výške 91,95 eur. V odôvodnení uznesenia sudcu okresný súd okrem iného konštatoval: *„Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že žalobca namieta samotné právo osobitného subjektu byť v konaní pred súdom zastúpený argumentujúc doslovným výkladom ust. §89 C. s. p. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že uvedené mohol sťažovateľ (žalobca) namietať odvolaním proti výroku III Uznesenia Okresného súdu Kežmarok č. k. 8Csp 142/2019-90. Toto právo však nevyužil, a preto uznesenie súdu prvej inštancie nadobudlo právoplatnosť i v časti, v ktorej bol osobitnému subjektu nárok na náhradu trov konania priznaný. Sťažovateľ neuviedol, v čom konkrétne by mala spočívať nesprávnosť postupu a uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak ako mu táto procesná povinnosť vyplýva z ust. § 243 C. s. p. Sťažovateľ tak neuviedol konkrétne dôvody, pre ktoré považuje uznesenie za nesprávne. Výšku trov priznaných osobitnému subjektu nenamietol.“*

6. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením sudcu 12. novembra 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a uzneseniu sudcu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že náhrada trov konania priznaná osobitnému subjektu pozostáva výlučne z trov právneho zastúpenia. Osobitný subjekt bol do konania pribratý podľa § 95 CSP. Okresný súd bol pri rozhodovaní o trovách konania viazaný § 251 CSP. Za trovy konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Zákon (§ 89 CSP) vylučuje, aby sa osobitný subjekt mohol dať zastúpiť v konaní zástupcom. Odôvodnenie uznesenia sudcu je zmätočné, nedostatočné, je v príkrom rozpore s obsahom sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, v ktorej sťažovateľka jednak vymedzila dôvody nesprávnosti postupu súdu pri rozhodovaní o výške trov konania, ako aj namietla ich výšku. Osobitný subjekt vystupuje v spore ako ochranca práv strany sporu, keďže jeho predmetom činnosti je ochrana práv, nie ako strana sporu. Zákonná definícia osobitného subjektu predpokladá, že osobitný subjekt je sám odborne spôsobilý poskytnúť strane ochranu bez potreby dať sa právne zastúpiť. Keďže osobitný subjekt nemá právo dať sa v konaní zastúpiť, súd nemal osobitnému subjektu priznať náhradu trov konania pozostávajúcu výlučne z trov právneho zastúpenia. Sťažovateľka

na účet právneho zástupcu osobitného subjektu uhradila priznanú náhradu trov konania v celkovej sume 275,03 eur. Táto suma predstavuje majetkovú ujmu sťažovateľky, preto sa sťažovateľka ústavnou sťažnosťou domáha priznania jej primeraného finančného zadost'učinenia 275,03 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením vyššieho súdneho úradníka, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania osobitného subjektu, a uznesením sudcu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením vyššieho súdneho úradníka:

9. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

10. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

11. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, sťažovateľka proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, o ktorej následne rozhodol sudca okresného súdu, preto právomoc sudcu okresného súdu na preskúmanie uznesenia vyššieho súdneho úradníka v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti.

12. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením sudcu:

13. Podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

14. Podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.) lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú.

15. Podľa § 8 písm. b) zákona č. 62/2020 Z. z. lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, ktoré uplynuli po 31. decembri 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

16. Keďže napadnuté uznesenie sudcu sa stalo právoplatným 12. novembra 2020 a sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom 19. februára 2021, teda po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde (dvojmesačná lehota podľa zákona o ústavnom súde uplynula 12. januára 2021 – utorok, bežný pracovný deň), ústavný súd sa musel vyrovnáť s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. Zákon č. 62/2020 Z. z. v § 8 upravuje spočívanie a predĺženie lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie, predĺženie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv, vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd (napr. na rozdiel od Európskeho súdu pre ľudské práva) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti inter alia princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Preto vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV CSP ústavný súd považuje spočívanie, predĺženie lehoty na uplatnenie práva v zmysle § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. za aplikateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

17. Je zrejmé, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa zákona o ústavnom súde sťažovateľke v danej veci uplynula 12. januára 2021, teda po 31. decembri 2020 a pred 19. januárom 2021, keď nadobudol účinnosť zákon č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 (ďalej len zákon č. 9/2021 Z. z.) a ktorým bol do zákona č. 62/2020 Z. z. doplnený § 8. Vychádzajúc z § 8 písm. b) zákona č. 62/2020 Z. z. posledným dňom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v predmetnom prípade bol 18. február 2021 (t. j. 30. deň po nadobudnutí účinnosti zákona č. 9/2021 Z. z., ktorý pripadol na štvrtok, bežný pracovný deň). Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť až 19. februára 2021, jej ústavnú sťažnosť nie je možné považovať za podanú včas a ústavný súd ju odmietol postupom podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu